

HEM NALINA MIHINA

İngiltere, neden hâlâ müdafaada ?

Harb, sulhta kazanılır, diye bir söz vardır ki harbin ancak sulh zamanındaki hazırlıklar ve silâhlama neticesinde kazanılacağı ifade eden bir vecidedir. Bunun ne kadar doğru olduğu, kim bilir kaçınıcı defa olarak şimdi bir daha sabit olmuştur.

Almanya, bu harbe, sulh zamanında iyice hazırlandıktan sonra girdi; arasile Lehistan, Danimarka, Norveç, Holanday, Belçikay, Fransay, Yugoslavyay, Yunanistanı mağlûb etti; başta Girit olmak üzere Ege adalarını ele geçirdi; Libya'da, İtalyanların imdadına koştu; nihayet Sovyet Rusya gibi bir deve de taarruz ederek onun ordularını bir ayda 600 kilometreden fazla derinlikte geriye sürdü; biri çok esaslı iki müstahkem hattı vardı; şimdiki çarkta kat'î netice peşinde bütün kuvvetle harbediyor.

İngiltere, bu harbe, sulh zamanında hiç hazırlanmadan girdi; askeri kudreti nisbeten zayıf olan İtalyanı muvassala imkânı bulamadığı denizazısı müstemlekelerinde galdı. Diğer cephelede, Almanları karşıtı her yerde muvaffak olmadı. Hafız denizazısı Libya'da bile Almanlarla karşılaşınca bütün bir zaferin semerelerini kaybetmek mecburiyetinde kaldı.

Şimdi, Almanya Sovyetler Birliğine bir ölümlü dirim kavgasına tutuşmuş. Alman ordusunun dörtte üçü, belki de daha fazlası şark cephesinde dövişüyor; İngiltere ise Almanyanın en fazla meşgul olduğu bir zamanda, yalnız hava hücumlarıyla iktifa ediyor. Almanyanın şarkta Sovyetlerle tutuşması olmasından istifade ederek bütün kuvvetlerle kullanması lâzımdır ki bu daha bulunmaz fırsatı kaçırarak üzere bulunuyor. Bir daha bulunmaz diyorum; çünkü, eğer Kızılordu kat'î bir mağlûbiyete uğrasa, artık, İngilterenin eline böyle bir fırsat bir daha geçmez; çünkü Avrupa'da, Almanyanın karşısında durabilecek ve İngiltereye yardım edecek kuvvet kalmamıştır. Bütün bu fırsat devresinde İngiltere, yalnız Suriye seferini neticelendirebilmiş, bir de sinir harbi cephesinde, «V» mîcadelede açmıştır. Bu «V» harbi, biraz da İngilterenin fil haraketliliğini örmek için yapılan bir nümayiş olsa gerek.

İngiliz Genelkurmayı da, devlet ricalide pekâlâ bilirler ki Almanya, Sovyetleri kusa bir zamanda mağlûb eder de onun bütün kaynaklarını eline geçirir, artık hemen hemen yenilmez bir kudret haline gelir. Bu, böylece malum oluncu, Almanya taarruzunu tam zamanı, şimdiki. Kendi nöbetini beklemek yerine, kuvvetli birisile fena halde tutuşmuş olan düşmana hemen kullanmak, her kavganın en basit kaidesidir. O halde İngiltere neden seyril vaziyetinde ve neden yeni müteflikele yardım ederek müsterek hasmı iki ayes aramamaktadır? Bu sualin cevabı basittir. Çünkü, İngiltere iki senedir, Amerikandan da yardımla mütemadiyen hazırlanmış halde, bir türlü, Almanya'ya karşı taarruz bir harb yapacak askeri kudreti elde edememiştir. İngiltere, hâlâ, müdafa harbi yapmaktadır. Şimdiki kadar bütün gövüllü veya zoraki müteflikele, İngiliz ordularının müdafa harbini ve harbîk devresini uzatmışlar ve ona vakit kazandırmışlardır; bugün de Sovyetler Birliği, bu vaziyeti ifa etmektedir.

Hâdiseler şunu göstermiştir ki İngiltere, bugün dahil umumî bir taarruza geçecek kadar, hazır değildir. Bunun iki sebebi vardır:

1 — İngilizler, geçen harbden sonra, tenpervir bir sulh havası içinde gevşemişler, harbe hazırlanmamışlardır.

2 — Bugün dahil 515 milyonluk İngiliz imparatorluğu, henüz topeykin bir harb için bütün kuvvet kaynaklarını seferber eden topeykin bir gayret sarfetmek lüzumunu tam manasile kavramamış; yahud kavramış da harekete geçememiştir.

Bununla beraber, İngiliz milletinin, bilhassa kendi adalarında gösterdiği ve taarruza geçinceye kadar daha da göstermek mecburiyetinde bulunduğu eşsiz nokavemeti takdir etmek kabil değildir. Bütün çekilenler, çünkü hatalı gevşeklikli tabii bir neticesidir.

Yecanla seyredirdim.

Bir öğle sonu idi. Mektebinin yakınındaki bir ağaçlıkta oturuyor, onu düşünüyordum. Birdenbire karşına çıkmış olmasın beni son derece şaşırttı. Nasil sevinmiş, nasil bir dakika içinde mes'ud oluvermişim Yarabbi!

Başı ile hafif bir selâm verdim. İhtilâş geyler düşündüren o güzel gözlerini gözlerime dikerek titreyen bir sesle:

— O nîğin öldü, diye sordu.

Birdenbire her yerin karardığını sandım. Kalbim çarpmağa başladı. Kim, divedim. Fakat gene sorduz:

— Beni aramı idi mi?

Korkunc bir şekilde titriyordum. O na dikkatle bakmağa koyuldum. Evet, bu güzleri artık tanyordum. Şimdiye kadar nasil oldu da farketmemiştim bunu? Bu ne gâfletti. Bu ne affedilmez bir dalgalıktı...

Küçük elleri ile yanan ellerimi yakaladı. Derinliğine göz yaşları dolan bir sesle:

— Ona karşı çok iyi olduğunuzu, onu mes'ud ettiğinizi söylediler, diye konuşuyordum. Bunun için size teşekkür ediyordum.

Eğildi, bir an dudaklarının ateşini ellerimin üstünde hissettim. Sallanarak ayağa kalktı. Narin vücudunu kollarmın arasına alarak:

— Kızım, evlâdım! diye inledim.

Kollarından sıyrıldıktan sonra ağla-yarak, hıçkırarak sü'ulle uzaklaştı. Kat'î düşünüyordum. Onun için ıstırah çekem, gülümseme ağlayan Küçük kızı düşünüyordum.

Artık her şeyi kavramış buluyordum. Sevdığım kadını bu topraklardan vakitsiz ayıran kuvvet bu güzel Küçük kız, her zamanlar hayatını korumak emeli ile terkettiler yavrusunu, duyduğu o büyük hasretti...

Şehir ve Memleket Haberleri

Valinin beyanatı

Lütfi Kırdar muhtelif şehir işleri etrafında gazetemize izahat verdi

Vali ve Belediye reisi Lütfi Kırdar, bir muharririmizin sorduğu suallere şu cevabları vermiştir:

«— İnşaat faaliyetimiz şimdilik daha ziyade yol inşaatı etrafında toplanmaktadır. Gazi bulvarının ve Yerebatan sarayı yanındaki yolun inşaatı ve bu sahanın açılması meşgullü. Bugün bu sahayı dolayarak tetkiklerde bulunum. Gazi bulvarının açılması, hem bu sahanın imarına, hem de nakil vasıtalarının kısmen buradan geçmesi suretile nakliyat işlerindeki topluluğu dağıtmaya hizmet edecektir. Bunun tamamlamak arzusunumdur.

Meydanlardaki mermer inşaatın şikâyeti ihtiva eden bir yazı ben de gördüm. Bundan evvel de zannedirim sair ve edib Mihâat Cemal, mermer inşaatın lehinde salırları bir yazı yazmıştı. Bunun leh veya aleyhinde bulunanlar olabilir.

Şehir dahilindeki bina inşaatında yeknasaklığın teminine dair vakı nesiyyet doğrudur. Yapı ve yollar kanunu caddenin genişliğine göre inşa olunacak binaların azamî irtifakı tahdid etmektedir. Fakat bu binaların aşarı irtifakları hakkında bir hüküm yoktur. Dahiliye Vekâletine müracaat ederek aşarı irtifa haddinin de tayin için bir kanun tefkilini rica ettiler. Vekâlet, müracaatımızı tetkik ve lüzum görürse Büyük Millet Meclisine böyle bir lâihâ arzedecektir. Bu suretle inşaatı yeknasaklık temin edilecektir.

Elektrik idaresinin birikmiş parası vardır. İdarenin bize devrine aid kanun lâyihasına göre, her seneki hasıla-

tin masrafların fazlasının elektrik tesisatının ıslah ve ıkmall için sarfedilmesi lâzımdır.

Yalnız kanun, tramvay ve elektrik tesisatının geçtiği yolun on beş metrelik kısmının idare hasılatı ile yapılmamasına müsaade etmektedir. Tesisatın ıslahına aid hazırlanmış projelerin tatbiki için idare hasılatının en az on seneligi bu işe sarfetmekliğimiz lâzımdır. Halbuki vaziyet dolayısıyla bu

Belediye, yapı ve yollar kanununun on birinci maddesinin tadili için Dahiliye Vekâletine müracaat etmiştir. Bu maddede hükümler halka belediye arasında esaslı ihtilâflara sebep olmaktadır. Bu maddede göre imar planları yapılmış şehirlerde bu plana uygun olmaları arsalarla inşaatı müsaade edilmez. Buna mukabil Belediye halkın taassur hakkına halel vermemek maksadile inşaat müsadeli verilmeyen arsalar derhal istismâle mecburdur.

Şehircilik mütehasısı Prost tarafından hazırlanan imar planında şehir bir çok yerlerinde yeşil sahalar bırakıl-

ıslahatı yapamıyoruz. Yalnız bis hükûmete müracaat ederek tramvay hattının geçtiği on beş metrelik sahanın otuza iblâğı ile bu sahaya tesadüf eden inşaatın Elektrik ve Tramvay idaresi tarafından yapılabilmesine muvafakat edilmesini istedik. Vekiller Heyeti kararını çıkıktı takdirde bu inşaat sahasını genişletmiş olacağız. Yoksa Tramvay ve Elektrik idaresi hasılatını almaya salâhiyetimiz yoktur.»

Belediye Yapı ve Yollar Kanununun tadilini istedi

Buradaki arsaaların sahipleri Belediye müracaatle arsalarında ya inşaat müsaade edilmesini ve yahud da istismâk edilmesini istemektedirler. Bu istimâklerin yapılması ise milyonlarca liraya mütevakıftır. Şimdi, Belediye, Dahiliye Vekâletine müracaatle bu plânın ilk beş senelik tatbik kısmına tesadüf eden arsaların istismâk, geri kalan kısımlarda ise ileride bunların yıkılmasına muvafakat edileceğine dair sahiplerinden birer taahhüdname almak suretile şimdilik inşaat müsaade edilmesini için kanunda tadilat yapılmasını istemistir.

MÜTEFERRIK

Birliklerde nakiller

İthalât ve ihracat birliklerinde görülen lüzum üzerine bazı değişiklikler yapılmıştır. Bu meydana Manifestura İthalât Birliği umumî kâtib muavini Mazhar, Cuval ve Kanavice İthalât Birliği umumî kâtib muavini becayış edilmiş ve Manifestura İthalât Birliği umumî kâtib muavini açığa kalmıştır.

Diğer taraftan kahve ve çay İthalât birliği umumî kâtib Celâlin, madeni esya İthalât birliğine, madeni esya İthalât birliği umumî kâtib muavini Nacim'in de çay ve kahve İthalât birliğine nakilleri takarrür etmiştir.

Bir türlü bulunamayan define

Sürpagob mezarlığındaki define işi bütün hikâyesine benzemistir. Beş günlük bir çalışma neticesi bir şey çıkarılmıyan define aracıları, hafriyatın fennî bir şekilde yapılması hususunda evvelce kendilerine teklifte bulunan bir Rus mütehasısına müracaat etmişlerdir.

Mütehasıs, hafriyat sahasını yeniden tayin etmiştir. Dün hafriyatın devamı hususunda İkinci bir müsaade için alâkadarlar ya yeni bir müsaade bulunmuşlardır.

Asker ailelerinin temmuz aylıkları

İstanbul Belediyesi asker ailelerinin temmuz aylıklarını vermek üzere Belediye başkanından bir istikraz akdi için müracaat etmiştir. Asker ailelerine yardım varidatı hakkında yeni kanun çıktiktan sonra tahsil edilecek para ile bir istikraz ödenecektir.

Otobüs altında kalan çocuk öldü

Eyübbe Sofular caddesinde oturan Mehmedin 5 yaşındaki oğlu Nihad, evvelki akşam Deftardar yokuşu caddesinde iki arkadaşla oynarken, şoför A. Linin idaresindeki 3045 numanlı Eyübb-Keresteçiler hattında işleyen otobüsün çarpmasına maruz kalarak ağır surette yaralanmıştır.

Süratle Şişli Çocuk hastanesine kaldırılan Nihad, dün sabah ölmüştür.

Tahkikata nöbetçi Müddeiumumi muavini Necati el koymuş ve vak'a mahallinde bir keşif yapılmıştır. Suçlu şoför yakalanmıştır.

Küçük hikâye

Büyük ateş

Mükerrrem Kâmil Su

İmandı. Evlendik... Hastalığı yemistiği. O, hayata yeniden dönmüş olmanın gelen bir sevince çocukları gibi sen, tasavvı, hasta mes'ud! Onu ağımla, sefkatimle sarıyo; mes'udümin bütün kudretini kullanarak sıhhatle alâkadar oluyordu.

İki yıllar saadette akıp geçti. Bazen bir küçük mektup gibi gâkacı olurdular. elele kirlardı, deniz kıyılarında doluyor, ağaçlara turmanırık. Bazen roman- tiki bir gene küş hüviyetle karşına çık- kar; bir erişilmesine imkân olmıyan ilâhî güzelliğin peşinde koştuordu. Bazen da tam manasile kadındı. Çeken, bağlayın, seven, istikraz çekti. Ümîd- din ve ümitsizliğin tadını tanıtan bir kudretle varlığı etrafında kıvrandırır - dı.

Lâkin asla bir anne rolünde görün- medi. Sevgisine ya coşkun, yahud sa- dıktık. Fakat onda bir damla sefkat bulmağa imkân olmadı.

Mes'udun. Onun yanında yaşamak bana huzur ve enerji veriyordu. Mes- leğimde muvaffak oluyordum. Gene has- talanması ihtimali ile sarımadığım za- manlarda dünyanın en kaygusuz adamı belki bendim.

Lâkin bir an geldi ki, dehşetli bir can sıkıntısına tutuldum. Birdenbire ne'sini kaybediverdim. Bir gün gayet sade bir seyden bahsederek: «Düşünüyorum ki hayata sarılmak, yaşamayı sevmek budalaca bir şey derti. Netice malum

olduktan sonra gu ve bu seylerin arka- sından kosmak nihâyet. Bir gün alınıp gideceğimizi hisba katmadan didim - yoruz. İhtiraslarımızın, arzularımızın ar- dı arası kesilmiyor. Faniliğimiz unuta- rak Fanî seyler arasından sürükleni- yoruz. Nasil olsa içimizdeki o büyük a- lış sevecne öldükten sonra...»

Bu şekilde konuşmasını istemiyor - dum. Ellerini avuçlarının içine aldım. Yaşamak için hayatı sevmek icab ettiğ- ini, ümid etmek ve her şeyi hoş görmek lâzım geldiğini ona da kabul ettiğine gâziyordum. Fakat beni dinlemiyor - du. Heyecanlarının tükendiğini, hayat- ın tad almadığını söylüyordu. «Belki de ihtiyarlıyorum» diye hüznüne, kır - ıların duygularına ve sinen heyecanlarına hüküm vermeğe kalkıyordu.

Hasta değildim. Fakat asabi gerilim, si- nirleri bozulmuştu. Tedavisi için hoca- larına elele vererek ne yapacak lüzuma hepsini yaptım. Fayda vermedi. Çok bedbahttım.

Bir akşam eve döndüğümde onu bu- lamadım. Hizmetçi sandalla çıktığını ha- ber verdi. Korku ile sahile koştum. İ- llerde, denizizi epey uzaklarında devril - miş sandalımı buldum. Bu bir kaza mı idi? Yoksa?..

Tam beş yıl acılar, azablar içinde bu- yu düşünüyordum. Onu sevmekte, onu ar- maktâ devam ettim. Ona o kadar alı- şmış ki. Deniziz işlerinden, meçhul uzaklıklarından bir gün çıp gelmiş

Yazan: Targan Hacim Çarıklı

lamak üzere devlete satmak mecburi- yetindedirler. Bundan maada mahsulün yüzde 22 ile 35 arasında tahavvül eden bir kısmı da traktör istasyonlarına i- tihâsalî temin uğrunda sarfettikleri me- sal mukabilinde verilmektedir. Geriye kalan kısımdan gelecek senenin tohu- mu ve kolkozların ihtiyatı olarak sakla- mak mecburiyetinde oldukları miktâr da çıkardıktan sonra mütebakî mah- sul, köylüler arasında, çalışıkları gün nisbetinde taksim edilmektedir.

Köylü mahsulün yüzde 40 ını arala- rında taksim edebildikleri seneler ken- disini mes'ud addetmektedir.

Sovkoz adı ver- len zirai teşekkül- lerin bir devlet gî- lîği manzarası arzettiklerinden biraz ev- vel bahsetmiştik. 1917 senesinde şahsî mülkiyet hakkını lga eden komünist hükûmeti Rus asilzadelerinin sahibi bu- lundukları büyük araziye el koymuştur. İşte devletin üzerinde pamuk, buğday, tütün, pancar gibi mahsuller yetiştir- diği bu arazi üzerinde Sovkozlar mey- dana gelmiştir.

Devlet bu araziye kendi hesabına iş- letmektedir. Ve pek tabii, en mükem- mel, en yeni usuller bu arazi üzerinde yapılan ziraiye tatbik edilmektedir. 1939 da negredilen bir istatistiğe göre o sene zarfında Rusya'da 4000 Sovkoz bulun- maktadır.

Sovkozların hukukî bünyelerini tetkik edecek olursak kolkozların aksine ola- rak, bunların devletin malı olduğuna ve şahsiyet hükmüye sahibi olmadıklarını görürüz. Binasıaleyh bu arazi üzerin- de çalışan köylü tamamille bir amele vaziyetinde bulunmakta ve binnetice yetiştirilen mahsul üzerinde hiç bir hak- ka sahip bulunmamaktadır. Bu köylü- lere aynen fabrikalarda çalışan amele- ler gibi muayyen bir yevmiye verilmek- tedir.

Targan Hacim ÇARIKLI

HAVACILIK

Bu haftanın hava harbi- den alınan neticeler

Yazan:

Arif Ahiskal

Dokuz milyon asker, namütenahi sa- yıda motorlu ve zirhli k'ıların yanı- başında yer alan on binlerce tayyare- nin şiddetli muharebeleri bugün için birinci derecede ehemmiyet kazanmış bulunuyor.

Şark cephesinin bol hareketli ve fazla kızışan hava muharebeleri, harbin bu- günden bugüne kadar devam etmekte olan Mang cephesini az çok ikinci plâna bırakmış bulunuyor.

İngiliz havacıları Rotterdam limanına, Boulogne, Hamburg ve Saine - Nazaire' şiddetli taarruzlarda bulunarak yüksek infilâk, bombalar atmağla ve Rotterdam limanında mecmu 100 bin tonluk 17 gemi batırmışlardır.

Bu haftanın Mang cephesindeki mi- hver zaviyatı 135, Britanya zaviyatı ise 36 tayyaredir. Bu arada haziran ayı zarfın- daki insanca zaviyat yekünunun çok düş- ük ve geçen aylara nispetle onda bir nispeti arzetsmek, mihver anklarının bu cephedeki tavassuvinı aşıkça izaha kâfidir.

Akdeniz cephesinin belli başlı ve kay- da değer hareketi Süveyce karşı mi- hver taarruzudur. Buradaki bütün gay- retler Ortasarka olacak Amerikan yar- dımını aksatmağa matuftur.

Şüphe yoktur ki; en gözde batan taraf şark cephesidir. Bu cephe tahmin ve ta- savvurların fevkinde olmak üzere büyük muvaffakiyetler kaydetmektedir. Mihver havacılarını bir hava yıldırım harbi yapabileceklarini her zaman bek- liyeblirdik. Nitekim iki günlerin hare- ketleri, tayyare meydanlarına karşı ba- sarılan şiddetli baskınlar bu tahminler- de isabetler olduğuna gösterecek ma- hiyyette idiler. Ve hakikat gene de öy- ledir. Ancak şu var ki, yedi bine yak- laşan ve bir günde 551 Sovyet tayyare- sinin de tahribile neticelenen hava mu- harebeleri hiç de ufak çapta birer sa- vaş değillerdir. Fakat, Sovyet hava meydanlarının çok fazla miktarda mem- leket içine serpilmiş bulunmaları ve Sovyet tayyarelerinin de bu meydan- larla tertiblenerek esaslı bir baskın ha- reketine maruz kalmaktan korunmuş bulunması, havalarda bir yıldırım har- binin tahakkukuna mâni olmuş ve Al- man tayyarelerini umduklarından çok daha fazla ve geniş ölçüde çalışmak mecburiyetinde kalmışlardır.

Mihver havacılığı bu haftanın hava muharebelerine bir günde 167 Sovyet tayyaresi düşürerek genis bir blâncı le başlamış ve bunlardan 85 tanesini mey- danlara karşı yaptığı taarruz baskın- larla tahrib etmeğe muvaffak olmuşlar- dır. Fin tayyarelerinin mihver havacı- lığının anklarına iştirak etmeğe baş- lamış olmaları da mihvercilerin şark cephesindeki hareketlerine bir yardım teskil eder.

Sovyet taarruzları ve hareketleri da- ha ziyade cephele üzerine inhisar et- mis gibi bir netice çıkarılmaktadır. Cephe üzerindeki hava muharebelerin- de 139 Alman tayyaresinin düşürülmüş ol- ması, hava muharebelerinin oldukça şiddetli cereyan etmekte bulunduğunu işaret etmektedir. Sovyet tebiğleri 2300 Alman tayyaresinin tahrib edilmiş ol- duğunu bildirirken kendi zayıflarında da 1900 olarak göstermektedir.

Sovyet havacılığı Alman denizciliğine de anklar yapılmış ve bu baskınlarla on- ın nakliye gemilerine bir destroyeri batırmağa muvaffak olmuşlardır. Bu

Rusya'da eski asilzadelerin ellerinde bulundurdıkları büyük arazi bir tara- fa bırakılacak olursa, köylü sınıfının hiç bir zaman üzerinde çalıştığı toprağın sa- hibi olmadıgı herkeşe malumdur. Ve bunun içindir ki komünizmin en münasib sahayı Rusya'da bulmuştur.

Eski Çarlık Rusyasında toprak köylü- nün malı değildi. Arazi muayyen za- manlarda devri bir şekilde aileler ara- sında taksim ediliyordu. Rusya'da şark memleketlerinin aksine olarak hiç bir zaman ferdî bir ziraat teşekkülü etme- miş, Rus toprakları daha üzerinde ça- lışıkları yerlerin mülkiyetine sahib ol- mayan aileler tarafından işlenmiştir.

Bugün Rusya'da aileler tarafından ya- pılan bu ziraat sistemi büsbütün orta- dan kalkmış ve Rus arazisi biraz ileride izah edeceğimiz kolkoz adı verilen ve kooperatife benzeyen teşekküllerle; bir nevi devlet çiftliği manzarası arzeden Sovkozların idaresine tevdi edilmiştir. Bu yazımızdan evvel gene bu sü- tünlerde çıkan bir yazımızda Rusya'da in- kilâbî taklî eden senelerde N.E.P. re- misleriyle ifade edilen eski aile ziraat- ını rücu edildikini yazmıştık. Fakat 1928 senesinden itibaren Rusya'da kol- kozlar sayesinde müsterek ziraat siste- minin unumülüşümek yolunda büyük gayretler sarf edilmiş ve bu neticeye bugün vâsil olmuşuzdur.

Rusya'da N.E.P. devrinde yeniden tes- tesis eden aile ziraatından müsterek ziraat usulüne geçmek kolay olmuştur.

Tröçki; Rifok ve komünist partisinin fleri gelen baş zevatı N.E.P. devrin- deki aile ziraatının verdiği müşbet ve iyi neticeleri fleri sürerek müsterek zi- raat usulünün tabikına itiraz ediyorlar- dı. Halbuki Stalin müsterek ziraat usulünün komünist idealeine en uygun ziraat şekli olduğuna fleri sürerek kol- koz ve sovkozların bütün memlekette meydana getirilmesini istiyordu. Stalin giriştiği bu mücadeleyi kazanmış ve 1928 senesinden itibaren Rusya'da mü- sterek ziraat sistemi yavaş yavaş her ta- rafa tatbik edilmeğe başlamıştır.

6 kânunuevvel 1930 dan itibaren ise kolkozlar bütün Rusya'da teşekkül et- meğe başlamıştır. Bugün bütün Rus ar- azisi bu teşekküllerin elinde bulunmak- tadır.

Kolkoz adı verilen zirai teşekkülleri, köylü ailelerinin aralarında eskiden devri bir şekilde taksim ettikleri arazi- yi bir araya koyarak yücde getirdikleri ve hükml şahsiyet sahibi bir topluluk olarak tarif edebiliriz.

Bugün Rusya'da adedleri pek çok o- lan kolkozlarda yalnız zirai birliği de- ğil, aynı zamanda zirai aletleri, hay- vanlar, gübre, velhasıl ziraatte kulla- nılan her nevi menkul kıymetler bir- lîği mevcuttur. Kolkoz teşekkülünün dışına yalnız köylünün ailesile birliktelik ikamet ettiği ev ve onun etrafını çeviren küçük bahçe kalmıştır. Komünist rejimi köylünün çok ehemmiyet verdiği bu evlere dokunmağa cesaret edeme- miştir.

Kolkozlar bir nevi kooperatif manza- rası arzettektedirler. Ve şahsiyet hük- miye sahibidirler. Bu teşekküllerin Guz- bankta hesabı carileri mevcuttur. Bazi kolkozlar milyonlara sahip bulunmak- tadırlar.

Kolkozlar işletmekte oldukları arazi- nin de sahibi adedilebilirler.

Çünkü 1937 senesinde mer'iyet mev- kiline giren Rus kanunu esaslinin se- ezikine maddesi kolkozlara isgal etkil- lerinin taassurunu tahdid etmi- memliş bir zaman (ebediyen) için ver- mektedir. Ebedî bir taassur mülkiyet- ten başka bir şey değildir. Fakat aynı kanunun altıncı maddesinde arazi, ma- denler ve ormanlar mülkiyetinin ancak devlete alılabileceği söylenmektedir. Binasıaleyh burada medeni hukuk cep- hesinden bir tezaad mevcuttur. Çünkü aynı mülkiyet hakkı aynı zamanda iki hükml şahsiyete verilmiş bulunmakta- dır. Acaba bu kanunla hükûmet istedi- ği zaman kolkozları bu ebedî taassur- ı hakından mahrum etmek imkânını mı kendisi için hîzmetke istemistir?

Gene aynı kanunun yedinci maddes- inde ziraatte kullanılan alet ve makî- nelerin, hayvanların, müsterek sosya- list mülkiyeti olduğuna da söylenmek- tidir. Bu, yukarıda zikrettiğimiz üç mî- de, birbirile tezaad teşkil etmekte, kol- kozların taassur ettiği mülkiyet hak- ları ile devlet ve sosyalist mülkiyet hak- larını birbirine karıştırmaktadır.

Kolkozların tâbî bulundukları nizama- melere gelince: Bunlar devlete tek tarafı olarak hazırlanmış ve kendileri- ne cebrî olarak tatbik edilmiş kaideler- dir. Kolkozlar bu nizamnemelere itaat etmek mecburiyetindedirler.

İdarî bakımdan kolkozları tetkik ede- cek olursak: Bizim Alman şirketleri- mize benzediklerini görürüz.

Kolkozların başında intihabla seçil- miş bir reis bulunmaktadır ki iştirah ve teşekküllerin iyi çalışmasında mes- uldür ve reisin yanına bir idare mec- lisî mevcuttur. Ve bu idare meclisi bütün şiddetli elinde toplamış ve kol- koz reisi meclisin emirlerine itaatle mükelleftir.

Anonim şirketlerde olduğu gibi kol- kozlarda da iştirah ve çalışmayı kontrol eden bir murakabe komisyonu me- vucuttur. Reis, idare meclisi ve mura- kabe komisyonu azalarının hepsi köylü- ler tarafından intihabla seçilmektedir.

Bu idare mekanizmasının haricinde kolkozlarda büyük bir rol oynayan ko- münist partisinin mümessilleri de bu- lunmaktadır. Bu mümessiller iştirah, yeni usullerin ziraate tatbiki gibi tek- nik işlerle meşgul oldukları gibi, propa- ganda, konferans vesaire gibi siyasi işlerle de uğraşmaktadırlar.

Kolkozların faaliyetleri: Kolkozların zi- raatte meşgul olan teşekküller olduğun- u söylemiştik. Bu teşekküller beş se- nelik plân mucibince tesbit edilen fa- aliyetleri yapmak ve tayin olunan ist- ihkâsalî temin etmek mecburiyetindedir- ler.

Komünizm, zirai arazi üzerinde ya- pılan müsterek ziraate mütemayıl bir rejimdir. Ve bunun içindir ki kolkozla-